

PÄÄKIRJOITUS

Innovatiivisuutta innovaatioihin, keksimistä keksintöihin



Teemanumeron rakentamisen yhteydessä aloin pohtia aihepiiriin liittyviä termejä: innovaatio, idea ja keksintö. Kielitoimiston sanakirja määrittelee innovaation uudennokseksi, uutuudeksi tai uutuustuotteeksi. Innovaatio siis tarkoittaa tapaa soveltaa ideaa tai keksintöä siten, että siitä on jotain hyötyä tai arvoa. Keksintö puolestaan on täysin uusi idea, prosessi ja tuote – jotakin, joka ei aiemmin ollut olemassa. Innovaation kehittäjä on innovatiivinen (adjektiivi) eli sellainen, joka näkee tarpeen ja pystyy arvioimaan miten ideaa tai keksintöä voisi hyödyntää sen ratkaisemiseksi. Terminä innovaatio on keksintöä laajempi: mutta ilman innovaatioita ei voi olla keksintöjä – tai päinvastoin. Ideassa itää innovaation siemen, eli hyvästä ideasta voi kehittyä uusi innovaatio tai jopa keksintö. Keksinnön voi ajatella pitkälle kehittyneeksi ideaksi, mutta keksintö ei ole vielä innovaatio (esim. Pohjola & Koivisto 2013 lähteineen).

Innovaatio saa alkunsa ajatuksesta ratkaista jokin tarve tai puute. Tarpeen suuruutta voi kasvattaa jokin ääritilanne – kuten sota. Sotien yhteyttä innovaatioiden ja keksintöjen määrään onkin tutkittu paljon. Esimerkiksi suomalaisten rakastaman saunan nykyversio syntyi jatkosodan aikana. Tuolloin sen käytötarkoitus ei ollut niin positiivinen kuin nykyään: jatkuvalämmitteinen puukiuas kehitettiin torjumaan vaatehäiden levittämää pilkkukuumetta (Laurent 2006).

Tämän teemanumeron aihepiirinä ovat geotieteiden innovaatiot. Geoinnovaatiot sisältävät geotieteen alan tutkimukseen tai työhön liittyviä innovaatioita. Tässä lehdessä on ilahduttavan paljon innovaatioita, joita käytetään hyvin erilaisilla geotieteiden osa-alueilla. Innovaatioiden tavoitteena on tuottaa jotakin

uutta. Välillä kuitenkin *vanha konsti on parempi kuin pussillinen uusia* eli innovaation tarpeellisuutta ja sen paremmuutta verrattuna vanhempaan toimintatapaan tulee punnita. Tätä asiaa sivutaan myös tämän lehden sivuilla. Varsinkin luonnontieteellisessä tutkimuksessa oikea tutkintatapa voi riippua tilanteesta ja ympäristöstä: johonkin ympäristöön sopii uusi tapa, toiseen vanha.

Innovaatiot ja keksinnöt pitävät sisällään monia työtunteja, epäonnistumisia ja uutteruutta. Innovaation tarve voidaan huomata, mutta tarpeeseen vastaaminen vaatii paitsi innovatiivisuutta myös aikaa ja resursseja. Monesti ajatellaan, että kehitystyö ja tutkimus – joissa innovaatiot herkimmillään tapahtuvat – ovat aihepiirejä, joista olisi helppo säästää. Tässä tehty rahansäästö näkyy kuitenkin pitkässä juoksussa: vanhat työtavat eivät välttämättä ole aina toimivimpia tai kustannustehokkaita. Samalla voi tapahtua innovatiivisten ihmisen aivovuotoa sinne, missä tällaiseen aihepiiriin panostaminen on mahdollista. Toivottavasti siis jatkossakin ymmärretään innovaatioiden ja tutkimukseen tehtävien investointien tärkeys.

Innovatiivisista syksyä ja mukavia hetkiä Geologin teemanumeron parissa!

SARI ROMPPANEN

Geologin päätoimittaja

Lähdeluettelo

- Laurent, H. A.-M., 2006. Suuri täisota: Pilkkukuumeen torjunta Suomessa jatkosodan aikana 1941–1944. Pro gradu -tutkielma. Yhteiskuntahistorian laitos, Helsingin yliopisto, 111 s.
- Pohjola, P. & Koivisto, J., 2013. Innovaatiot käytäntöinä: Systeminen innovaatiomalli sosiaali- ja terveysalan kehittämistoiminnan perustaksi. Yhteiskuntapolitiikka 78 (1), 89–98.